

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno Din 25—
pololetno Din 12:50
četrtletno Din 7—
posamezna številka Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mali oglasi do 9 petih vrst a Din 1:50
večji inserati od 10 petih vrst naprej a Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petih vrst a Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Zemlja in mir.

V ugledni francoski poljedelski reviji je priobčil češki ministrski predsednik Anton Švehla vezanostim članek pod gorenjim naslovom. Članek je tako zanimiv, da se mora z njim seznaniti vsak kmet, zato prinašamo nekoliko najvažnejših misli iz tega članka tudi čitatelcem „Kmet. lista“.

Da se morejo posamezni narodi kulturno in gospodarsko lepo razvijati, je brezpogojno potreben mir. Zato je hrepenenje po miru tako staro, kakor je star človeški rod. Vendar mir ni nekaj takega, kar nam naklonijo bogovi, marveč mir si mora človek s trudom ustvariti in zaščititi. Prepričan je vojna pomenita smrt, mir pa je življenje. Vojna je bolezen, duševna bolezen na telesu človeštva. Vojna je nadalje lakota, kajti ta je temeljna in prva nadloga, ki jo vojna povzroča. Lakota je sestra vojne. Največja svetovna vojna je morala prenehati ravno radi lakote, ki je obiskala vso Srednjo Evropo. Lakota onemogočuje nadaljevanje vojne. Ob koncu svetovne vojne je bilo še dovolj ljudi na razpolago, prav tako orožja, vendar manjkalo je poglavito in to je — kruh. Vsa duševna obramba proti vojni, vse orožje, ki ga je izdelovalo delavstvo, vsa znanost, umetnost in vse vere so odpovedale, kajti zaprla se je zemlja in ni dajala več kruha. Lakota edina je napravila konec strašnemu klanju.

Vsiljuje se nam vprašanje, zakaj se ne zainteresira v vojni tudi onega čimnija, ki daje kruh? Kajti: ne damo li onemu, ki hoče kaliti mir in se vojskovati — kruha, bo takoj konec vsaki vojni, kajti brez kruha se ne more nihče vojskovati. Utegnil pa bi kdo reči: oni, ki ima orožje in moč, si bo kruh s silo pridobil. Res je, toda to pomeni vendar, da imajo orožje in moč zopet oni v rokah, ki pridelujejo kruh in lahko vsak napad na mir sproti odbijejo. Le na ta način zamoremo ugotoviti, da samo oni, ki daje človeštvu kruh, zamore zagotoviti mir. Tako oboroženi poljedelci, v čigar rokah je kruh, kakor tudi moč za ustvaritev miru, ne bo nikdar začeljen vojne, ker poljedelčev življenje temelji na miru

in kmetov obstoj je odvisen od miru. Kmet je edini, ki ga vojna ne more zatreči. Kajti kmetu štiti zemlja, ga hrani in vzdržuje. Preko kmetovih rok pa gre prehrana in vzdrževanje vseh drugih stanov. Svetovna vojna je pokazala, da so propadale industrije in druga velekapitalistična podjetja samo zato, ker ni bilo kruha. — Kruh pa daje kmet.

Naravno je, da mora kmet nastopiti proti vsemu, kar uničuje njegovo delo. A to je predvsem vojna. Kmet je zaščitnik življenske misli, kateri služi s svojimi rokami, je čuvár večno se ponavljajočega prerodenja, ki zamore le in samo v miru uspevati.

Kmet, kot nežna bilka, iz katere naj vzklje kruh za človeštvo, se mora boriti proti škodljivcem, proti nevihtam in viharjem in je radi tega zaščitnik miru. Vojna ga ne kliče samo z njegovega polja, marveč mu uniči tudi njegovo »delavnico« s konjskimi kopiji in težkimi topovskimi kolesi, iztrga ga njegovemu delu, na katero je s svojo družino navezan.

Učenjak lahko dela v vsaki stroki, delavec in industrijalec lahko izdeluje kose ali sablje, toda kmet zamore pridelovati samo kruh.

Oviranje in motenje kmetovega dela ob gotovem času pomeni za kmeta izgubo žetve, kruha tedaj, za celo leto, kajti pridelovanje kruha traja dvanajst mesecev v enem letu. — Zato je kmet proti vsem, ki ga ovirajo in škodujejo njegovemu delu.

In zato pravi kmet: Mir hočem imeti, mir potrebujem ne samo za moje življenje, marveč tudi za moje delo, ki služi življenju in stvarstvu.

V časih demokracije, ko prihajajo na površje državne oblasti po volji naroda, odločujejo o miru in vojni, je brezpogojno potrebno, da kmeti stan soddločuje v vladah, da se odstrani vse, kar moti in ovira mirni razvoj kmetijskega dela in stanu. Soddločevanje kmetov v državni upravi, kot pri pogajanjih o pogojih za skupno življenje narodov je najzanesljivejša rešitev mirovnega problema.

Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolezni! Polkusna pošiljka Din 27.—. — Lokarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 344, Hrvatska.

Nirška posojilnica, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8/1, sprejema hranilne vloge po 8%. Večje in stalne vloge do 12%.

Najboljša Opel-kolesa

provostna znamka, se dobe po brezkonkurenčni ceni pri trdki O. Žutek, Ljubljana, Sodna ul. 11.

Ali si poravnal naročnino?

Najvažnejše poglavje.

»Slovenec« od 18. maja v svoji 114. številki na drugi strani v tretji koloni piše sledeče:

»Na seji narodne vlade, ki se je sestala takoj ob prevratu in kateri je načeloval vitez Pogačnik — in ne dr. Brejc — je ob prisotnosti 5 demokratov in 1 socialista ter 5 članov SLS (šesti dr. Brejc, je bil v Gorici), demokrat dr. Triller, kateremu je ubežni dr. Sušteršič izročil vodstvo deželne uprave, predlagal, da se odpravi deželni zbor, razpusti deželni odbor in razveljavi deželno avtonomijo kranjsko. Če bi bili torej takrat člani SLS, recimo, hoteli deželno avtonomijo kranjsko ohraniti, bi ne bili prodrli, ker so bili v manjšini. Sicer pa je bila deželna avtonomija kranjska ob ustvaritvi Slovenije nemogoča. Narodna vlada Slovenije je, ko jo je tudi formalno odpravila, prenesla avtonomijo na se, se je konstituirala kot samovlada celokupne Slovenije in jo je dr. Brejc, ko je postal njen šef, tudi dejansko kot tako vodil.«

Na koncu pa ima še vrlo značilen stavek:

»Seveda je ščasoma centralna vlada le dosleda svoje namene, ker so ji demokrati in samostojneži pomagali oropati slov. ljudstvo še zadnjih ostankov samouprave.«

Pred vsem ugotavljamo, da je gorene vprašanje nesporno najvažnejše poglavje za sedanjost politično borbo. S tega vidika smo »Slovenec« brezmejno hvaležni, da je to svojo — za njegovo avtonomijo sicer zelo šibko stran — tako odkritosrčno razgalil. Da je stvar za njega nepopolna in zato je zagovor tudi tako šepav, kakor da je stiliziral za kakšno humoristično glasilce.

Konstatacija, da je takratna narodna vlada potenciala in uničila našo dobro avtonomijo, je vredna zlata. Torej ne Beograd, ne Srbi, kaj šele samostojneži, kar je tri leta oznanjal ves klerikalni Izrael. Iz zagovora »Slovenca« sledi jasno, da so začetniki centralizma gospodje, ki so postavili in tvorili Narodno vlado v Ljubljani. »Slovenec« tega ne taj, samo sramežljivo žonglira, da so imeli večino demokratov in 1 socialist. Pa še noče povedati, da je bil to gosp. Prepeluh. In da ne bi bili mogli prepričati, tudi če bi hoteli.

Misljijo, da slov. javnost ne ve, da v koalicijskih vladah ni ne večin ne manjšin, ne preglaševanja, nego sporazum. In če bi takratni »politiki« SLS tega ne bili vedeli, ali niso imeli z dr. Brecljem in gosp. Prepeluhom sijajne

večine? Ali pa morda gosp. socialist Prepeluh takrat še ni bil »avtonomist«? Zares polno vprašanj, na katere bi slovenska javnost rada odgovore.

Iz vsega tega je pa tudi jasno, da je mala brca Samostojni, češ, da je pomagala oropati še zadnjih ostankov samouprave slov. ljudstvo, gladko izmišljena, ker teh »ostankov« več ni bilo po vašem slavnem »ropu« v narodni vladi.

Kaj bi bilo z današnjo klerikalno avtonomijo, če bi bila takratna narodna vlada mesto da je deželno avtonomijo odpravila, jo še razširila na Spodnje Štajersko in Koroško. Kaj bi bilo recimo v tem slučaju samo s plebiscitom? Toda gospodje vseh treh strank so bili takrat »na varnem«, »slagerjev« jim ni bilo treba, saj ni bilo volitev in mislili so, da bo vekomaj tako.

V to »državnisko« modrost spada tudi naredba iste slavne vlade od 4. novembra 1918 kjer so gospodje potrdili vse stare davščine in jih pozneje prenesli na »centralizem«. 60% kranjske, 70% štajerske in 78% koroške deželne (avtonomne) doklade so pretvorili v direktno davek, v takozvani državni prihodek, ki tvori danes eno glavnih podlag za krivično obdavčenje Slovenije in je največji vzrok nezadovoljstva pri nas. In ravno očetje tega nezadovoljstva izkoriščajo posledice v svoje strankarske namene. Na to stran je treba ljudstvu odpirati oči.

Torej ne Beograd, ne »centralizem«, ne samostojneži niso porušili slov. avtonomije in opljačkali slov. davkoplačevalca, nego so to v bratski slogi in tihi medstrankarski zadovoljnosti izvršili naši prvi slov. državni takozvana prva narodna vlada, presrečna koalicijska klerikalno-demokratsko-Prepeluhova. Zdej pa bi radi valili krivdo na druge. Kmet vzemi nič in izženi iz tvojega poštenega političnega templja take politične prekipčevalce.

In ko se je ta slavna in modra vlada postavila — kakor stvarnik iz lastne moči — ter se prvokrat pokazala z balkona strmečim ljubljancem, smo čitali v časopisju, da so vsakemu izmed občinstva igrala solze v očeh. Nam je bil takrat ta jok nerazumljiv, danes je seveda vsakomur jasen.

Slovanski kmetijski teden v Pragi.

Pretečeni teden od 13. do 18. maja je bil v Pragi slovanski kmetijski teden, katerega so se udeležili kmetijski zastopniki vseh slovanskih narodov.

Tako so zastopali jugoslov. kmete Vojta Lažič, preds. parlament. kluba Zveze zemljoradnikov, Uroš Stalič, tajnik Zveze zemljoradnikov, Bora Milutinović, ravnatelj Centrale zemljoradniške zadruga, dr. Riko Fuchs, zastopnik SKS in Stanko Tomšič, preds. Zveze kmetijskih fantov in deklet. Bolgarske kmete sta zastopala Obov in Emeljanov, bivša kmetijska ministra v vladi pokojnega Stambolijskega. Poljske kmete so zastopali kmetijski poslanec Belina Tadeusz, ter 16 drugih odličnejših voditeljev poljskega kmetijskega gibanja. Češke kmete pa so zastopali Anton Švehla, predsednik češke vlade in vodja čeških kmetov ter poslanci in člani izvrševalnega odbora češke kmetijske stranke.

Na tem taboru so se prvokrat zbrali zastopniki kmetov vseh slovanskih narodov, da se spoznajo, porazgovorijo in določijo enotne programatične smernice vsem kmetijskim strankam.

Ob tej priliki se je vršil letni kongres češke kmetijske stranke, občni zbori čeških kmetijskih gospodarskih organizacij, kmetijska razstava in kongres Zveze slovanske kmetijske rila-dine.

Vsled obilice sej, zborovanj, sklepov in resolucij, ki so bili stvorjeni, priobčujemo danes samo splošno poročilo, prihodnjic pa nekatere važnejše izjave, sklepe in resolucije, važne za kmete vseh slovanskih narodov.

Kongres češke kmetijske stranke

se je vršil prvi dan, ko še niso dospeli zastopniki ostalih slovanskih kmetijskih narodov. O političnem položaju je podal poročilo predsednik A. Švehla, ki je bilo z velikim odobravanjem sprejeto.

Nato je poročal strankin tajnik Běran o strankinem tisku in o politični, strokovni ter gospodarski organizaciji. Glasom njegovega poročila ima stranka danes 11.338 krajevnih odborov, ki vsi živahno delujejo. Lep napredek beležijo tudi mladinske, ženske, strokovne in gospodarske organizacije. Volitve v Podkarpatski Rusiji, kjer smo slabo uspeli, so dokazale, kako velike važnosti so dobro delujoče krajevne organizacije. Lanske občinske volitve ter župne volitve na Slovaškem, kjer je bilo pred par leti še vse klerikalno in je bilo letos oddanih za našo stranko že čez eno tretjino glasov, da krajevni odbori dobro delujejo in da bo pri prihodnjih državnozbornih volitvah izšla naša stranka kot najmočnejša, in to vzhla temu, da je v naši državi samo 48% kmetov. Kmetje so torej vsi v naši kmetijski stranki, poleg tega tudi večina obrtnikov in rokodelcev.

Lepi janičar.

Roman.

Spisal Rado Murnik.

19

»Pomiri se, Mila,« jo je tolažil. »Dobim jih. Kaznim jih. V kratkem ti prinesem Alijano v naročje.«

»Majnard!« je ihtela grofinja ob njegovih prsih. »Bodi previden! Cigani imajo zastrupljene puščice. Ponudi jim odkupnine! Bojim se, da se prenagliš v jezi. Pomisli, da je Alijana —«

»Nič se ne boj, draga moja!« je odvrnil grof in jo poljubil. »Bog te obvari!«

»Bog obvari tudi —« je zajecala Mila; jok ji je ustavil besedo.

Zatrobil je rog. Po tihem dvorišču so odmevali ukazi grofa Majnarda. Tretjino vojniov je pustil doma. Drugo tretjino je namenil proti Gorjancem. S tretjo tretjino pa jo je nameraval udariti preko Kolpe.

Grmelo je že v bližini; na zidovju so zatrepavali bledordeči odsevi bliskov. Vetrovi so zamrli, v vzduhu je vladal mir, tišina pred izbruhom hude ure.

Zajahali so konje in hitro odjezdili iz grada. Nenadoma se je izpremenila, omračila vsa pokrajina. Naglo jadrajoči temni oblaki so zakrili nebo tudi tam, kjer je bilo pred kratkim še sinje.

Izginila sta svit in senca. Na severu, nad gozdovi je visela ogromna modročrna zavesa; iz nje je švignila strela za strela.

»Ob vznosu Gorjancev je mnogo podzemelskih votlin,« je dejal grof Majnard baronu Vidu Gradnikarju, ki je vodil oddelek proti severu.

»Vem,« je pokimal pegavi baron. »Vse pregledamo.«

»Ne pozabi podzemne jame Jelenice v Valtovaškem gozdu! Pomagaj vam Bog!«

»Pomagaj vam Bog!«

Ločili so se in molče jahali dalje. Izenada je potegnil silen veter. Jarkoogjen blisk na severozapadu je osvetlil pošastnočno oblacino in treščilo je strahovito. Konji so se plašili, da so jih iztežka brzđali jezdec.

Nevihita je zbesnela mahoma povsodi naokoli. Z neba se je usula voda, da v gosti deževni megli ni bilo videti pet korakov daleč. Od burne sapa gnani dež je lil tokoma. Neprerenehoma so se užigali bliski s slepilno svetlobo in ozarjali pošastne oblacne gigante in pokrajino, kakor bi gorela zemlja in nebo. Divji veter je tutil ob pečinah, lomil veje in debla in gnal ploho valovoma. Na poplavljenem travniku je plavalo pokošeno seno kakor po jezeru; po poti je drevil hudournik.

Grozno je divjal orkan v gozdiču. Pot je bila posuta z odlomljenimi vejami in listjem. Strahotno je šumelo, pokalo, tulilo in ječalo po razburjenem zraku, da skoro ni bilo slišati grmenja. Preko pota so ležala izravana drevesa.

Dospeli so do kraja, koder je ležal otrovani Tiger. Izpustili so pse, priučene zasledovati človeški sled. Psi so vohali mrtvega tovariša, stikali po grmovju in se vedno zopet vračali k Tigru.

»Viharni dež je razpral sled,« je dejal baron Lenkovič.

»Kar proti Kolpi,« je velel grof Majnard.

Pot je bila večinoma preplavljena. Konji so brodili vodo in se ponekod ugrezali do sedla. Ob svitu bliskov so zagledali jezdec premikajočo se ravan reke, ki je kakor kipela od deževnih kapelj. Nekateri so se prekrizali, ko so stopili konji v vodo. Čimdalje tem huje je lilo od črnega oboka; že je bil zrak hladan.

»Le naprej!« je zaklical grof Majnard, ki je jahal prvi.

Na slabi poti med hrvaškimi gozdi se mu je zadelo, da se nekaj premika pred njim. Ustavil je konja. Vihar je nekoliko odnehal.

»Stojte!« je zapovedal tiho. »Poslušajte!«

Vsi so zadrževali sapo in vlekli na ušesa; slišali so, da nekaj loml veje in dračje ter udarja presledkoma zamolklo ob tla.

»Cigani!« je rekel grof Majnard tiho. »Tukaj so, pred nami! Slišite topot konjskih kopit? Pse naprej! Za mano!«

Kar najhitreje so jezdili dalje. Zopet se je strahovito zablistalo; strela je osvetila okolico z ognjenim svitom.

»Jelen je!« je zavpil grof Majnard daleč spre-daj. »Pse nazaj! He, Bajuk! He —«

Druge besede je pogoltnil orkan, ki je jel iznova divjati na vso moč.

V Popovcih so ustavili upehane mokre konje, ki se je kadila od njih gosta para. Grof je potrkal na priprta vrata koč, kjer so že svetili. Pri durih se je pokazal močan možak.

»Si videl cigane?«

»Videl, gospod milostivi, toda že opoldne.«

»Ali so šli tukaj mimo proti Ogulinu?«

»Proti Ogulinu, da, proti Umolu.«

Hitro so krenili dalje v nevihto.

»Bog nas vari!« je vzdihnil vitez Ahac, ki je jezdil zadnji in težko dohajal druge. »Ali ubogi svak Majnard blazni ali kaj? Mari naj bi počakal, da se malo razvedri. V takem nalivu ne najdemo ničesar, nocoj že ne. Oblak se je utrgal ali pa še dva in žuga nam vesoljni potop. Pse in baklje, vse smo vzeli zastoj s sabo. Noč je temna kakor camera obscura; naposled se izgubim še jaz in to bi bil prehud finis finalis!«

»Naprej, prijatelji!« jih je izpodbujal grof Blagaj. »Huda ura zadržuje cigane. Moramo jih dohiteti! Le za mano!«

In hitreje so jahali v divjo grozoto viharne noči.

(Dalje prihodnjic.)

Davčni odsek naše stranke je podal poročilo, ki dokazuje, da je kmet preveč obdavčen in predlaga, da se zavzame stranka za znižanje dohodnine, za nove volitve davčnih komisij, za spremembo zemljiškega zakona o odnosu davkov prilikom vremenskih nezdov.

Stranka naroča poslancem, da poskrbe za reorganizacijo okrajnih upravnih komisij, za znatnejše podpiranje kmetijskega združništva od strani države, za pospeševanje kmetijskega šolstva.

Poročila organizacij pridelovalcev sladkorne pese, krompirja, lanu, hmelja, suhna, živinorejcev in živinskih zavarovalnic so dokazala njih uspešno delovanje, vsled česar jih je kongres soglasno odobril in naročil, da se čim intenzivnejše deluje v vseh strokovnih organizacijah.

Osrednje društvo podeželskih obrtnikov je razširilo svoje delovanje na vso državo in pritegnilo tudi vse male obrtnike in rokodelce. Organizacija se zlasti uspešno udejstvuje na polju zavarovanja obrtnikov in rokodelstva ter za prideljevanje zemlje obrtnikom, ki imajo samo hiše.

Socijalno-politični odsek je poročal, da se pojavljajo pri zavarovanju malih kmetov in kmetijskih delavcev razne neprilike, zlasti pa prevelika obremenitev kmetov vsled tega zavarovanja. Zato predlaga, da poslanci preskrbe, da bodo imeli v zavarovalni organizaciji enako besedo zavarovalci kakor njih delodajalci in da se premije znižajo, odnočno da se z dobro agrarno politiko nadomesti to zgrubo, da ne bo sicer postalo vsled tega kmetijstvo in obrtništvo pasivno.

Kulturni odsek je poročal o lepem napredovanju kmetijske književnosti in knjižice ter o delovanju kmetijskih in gospodarskih tečajev. Potrebno je, da država podpira kulturno povzdigo podeželja s tem, da določi v proračunu večje zneske v ta namen.

Odsek za agrarno reformo je v svojem poročilu ugotovil, da se razdeljevanje zemlje ne vrši povsem v smislu kmetijskih interesov in da se zlasti velekapital in cerkev trudita obdržati svoja veleposestva. Zato je dolžnost poslancev, da skrbijo, da se delo zemljo strogo po zakonu in da se v nobenem slučaju ne prekoraci najvišja mera 150 ha.

Organizacija kmetijskega naraščaja (mladine) poroča, da se dnevno ustanavlja nova društva in da številno članstva neverjetno raste. Preteklo zimo je priredila na tisoče predavanj, iger in drugih prireditev. Poleg tega je priredila na stotine gospodarskih tečajev in poskusov za umetniški gnojili ter močnimi krmili.

V obče se ravno v mladinskih organizacijah opaža najživahnejše in najuspešnejše delovanje, kar jamči československemu kmetijstvu za lepšo bodočnost.

Kongres osrednje zveze kmetijskih visokošolcev, katerega so se udeležili tudi zastopniki jugoslovanskih, bolgarskih in poljskih ter ruskih kmetov, je pokazal, da na československem mladina ne pozablja, da jo je rodila kmetijska mati in zato ne pretrga stikov z rodno hišo, temveč se vrača iz mestnih šol, prozeta ljubezni do grude. Ona je najboljša podpornica in sodelavka kmetijskega političnega, kulturnega in gospodarskega pokreta.

O delovanju Mednarodnega agrarnega urada (zelene internacionale), Zveze slovenske kmetijske mladine in kmetijskih gospodarskih organizacij poročamo prihodnjič obširneje.

*Gospodarske vesti.

ŽVEPLJANJE TRI PROTI PLEŠNOBI.

Čas prvega žvepljanja se bliža. Žvepljanje izda le tedaj, če se vrši ob suhem in solnčnem vremenu in če za žvepljanje uporabljamo fino zmleto žveplo. Čim finejša je žveplo in čim bolj na tanko je na tri razdeljeno, tem sigurnejši je uspeh.

Zal, da se tega naši vinogradniki po večini prav nič ne zavedajo. Pri njih je glavna stvar cena in zato kupijo žveplo v katerikoli trgovini, samo da je ceneje. Na kakovost, samo da prihrani pri kilogramu eno ali dve kroni več, nič ne gledajo. Če je žveplo grobo zmleto, prav nič ne učinkuje in potem pa vinogradniki zabavljajo, da žvepljanje »nič ne nua«.

Najfinejši žveplov prah se prodaja le v zanesljivih trgovinah in se imenuje za laškimi imenom »zolfo ventilato«, to je vejanjo žveplo. Prodaja se v gostih kotenastih vrečah. Čeprav je pri kilogramu nekaj dražje, pride žvepljanje z njim ceneje kot z grobim žveplom, ker gre žveplo žvepla na kilogram dosti več, to je večja mera. Poleg tega pa je učinek sigurnejši. Tu vidimo, kako se ravno pri žveplu uresničuje pregovor, da je slabo blago navadno najdražje.

V novejšem času se je posrečilo izdelati t. zv. koloidalno žveplo, ki se prodaja pod imenom sulikol.

To žveplo je razdeljeno na tako fine delce, da se da kar v vodi raztopiti. Zato pa je tudi njegov učinek neprijemno močnejši. Medtem ko se žveplo v prahu razkroja na tri šele v vročih žarkih, se razkroja sulikol že ob navadni toploti. To je velika prednost, ki nam pride prav zlasti v hladnem ali deževnem poletju. Radi svoje izredno fine razdelbe pa učinkuje sulikol tudi izredno močno. Zavod za varstvo kmetijskih rastlin na Dunaju je s poskusnjami dokazal, da izda 1 kg sulikola toliko kot 75 kg žvepla v prahu. Dasi je njegova cena pri kilogramu dosti višja, pride radi te lastnosti njegova uporaba 3 do 5 krat ceneje, kot uporaba suhega žvepla. Ker se pa meša sulikol med galico, odpade eno drago delo; žvepljanje in pa nabava dragih žvepljalnikov.

Zato ima iznajdba koloidalnega žvepla za vinarstvo velik pomen; kajti ena glavnih nalog novega vinarstva je in mora biti pocenitev pridelovanja. Želeti bi bilo, da se vinogradniki že letos tega sredstva v večji meri poslužujejo, da se tudi v naših krajih temeljito preskusi. Sulikol se rabi na vsakih 100 litrov galice za prvo škropljenje po 50 gr. za drugo in tretje škropljenje po 100 gr. Prodaja se v steklenicah po 50 in 100 gr.

B. Skalicky, Grm-Novno mesto.

Pokrajinske vesti.

(Stric Dolfie.) Kadar si »Jutrovec« obetajo, da bo kaj pomoci od vladnih jasil, nas puste v miru, kadar pa izgleda, da so se grdo zaračunali in blamirali, pa nas pridno napadajo. Navadno vrši ta posel stric Dolfie na drugi strani in sicer temeljito in razumno kakor v znani zgodbi o nezrelih limonah, belih pečkih in hudi branjki, časih pa zaide takoj tudi na prvo stran v kolono novega upravnega svetnika Slovenske banke. Stvar pa je vedno ena in ista. Niti cele oktave ne obseže ta skromna umetnost. Pretekli teden n. pr. nam zamerijo, da smo pod miselnim vodstvom Laziča, kar je res neodpustno, če pomislimo kakšne ponudbe imamo topogledno od prvih glav pa vse doli do strica Dolfeta. Drugi greh je ta, da vedno menjamo barvo, a v isti sapi nas potolajajo s staro pesmico o zelenih generalih, kar izpodbija po našem skromnem mišljenju prvotno trditve. Najhuše pa je tretje: Pucelj hoče klerikalce v vlado. Kdor ne verjame, plača groš! Mi pa smo mišljenja, da je ta zagovor čisto tigrovski, kajti klerikalni tigri se navadno izgovarjajo, ker niso celo leto nič dosegli, da je vsega kriv ta prekličani Pucelj. In če Pribičević in njegova »Jutrova« žlahta pomogne klerikalcem do uspeha, bomo pa v »Jutru« vpili: Pucelj je kriv! Jok, čika Dolfie! Ta pesmica je že iz »lajerkostna«! Klerikalce podpira in pomaga v Sloveniji samo oni, ki se bori proti Samostojni kmetijski stranki!

(SKS proti Slovencem.) Kdo pa je to pogruntal? I seveda »Slovenec« in sicer je to storil pri komentarju naše resolucije v Ljubljani. Tam stoji, da smatramo narodno in državno edinstvo, ki ga je izvršil za Slovence gosp. samopoblaščenec dr. Korošec, za definitivno nesporno. Izrekli smo se za ono, kar je izvršil pred našim prihodom v Beograd dr. Korošec, kar se more onim, ki niso pisмени, pokazati tudi z vrlo neokusno sliko, ki jo vidimo po nekaterih gostinlah ali pa v imenovanjem ulic n. pr. v Mariboru, Sarajevu itd. In mesto da nas na ta način prečistiti »Slovenec« pohvali, pa udari po nas. Ja, ja, jasni se, jasni in »Slovenec« to ni po volji ali pa misli če smo proti njemu, da smo proti vsem Slovencem.

Domoljubu v odgovor. V 20. številki »Domoljuba« po dolgem času zopet čitam svoje ime. Hvala! V vednost pa to le:

Dokler bodo gg. duhovniki in profesorji učili v cerkvi, da se ne sme obrekovati in raznašati laži po javnih shodih, kakor dela mož visokih študij dr. Kulovec, toliko časa se ni potreba čuditi kmetom, ako duhovščino posnemajo; saj kmet ravna lepo in prav, ako v svoji nevednosti in neizobraženosti uboga svoje predpostavljene dušne pastirje, katerih zgleda je treba posnemati. Toda katekizem, iz katerega črpajo gospodje svoj nauk, velja vsaj na strani 112, odstavek 467 v prvi vrsti za gg. duhovnike. Malo čudno namreč izgleda, ako mora učenec izpolnjevati to, ker ne spoštuje duhovnik, kot veroučitelj ali celo kot visoko izobražena oseba, ki je v zaščiti poslanske imunite. — Na svidenje! Ivo Ažman.

(Zabukovje nad Sevnico.) Dne 11. t. m. je oznanil naš gospod župnik pri jutranji maši, da bo po maši v Bukovju pri »Požunkih« velik shod, na katerem bo poročal poročevalec od SLS iz Ljubljane. Prišel je res neki Deželak, ki naj bi vodil zborovanje. Ko se je oglašil pri materi Požunki, ga je lepo odslovila in mu povedala to-le: »V moji hiši nimate ničesar opraviti, kar lepo

pojdite! Sovraštva in prepira v moji hiši ne boste širili. Lansko leto ste nas kmetijski zvezarji farbari in vleki za nos, kako lepo bo na svetu, če zmaga pri volitvah SLS. Medtem pa smo dobili petkrat povišane davke, naši fantje so v Macedoniji, a klerikalno avtonomijo je pojedla mačka.« Ta shod je nato Oblakov Jožek iz Skrpavk. Ta možakar je že eno leto miroval, ko pa se mu je vrnila ljubljena Emika izpod Cerja, je začel zopet rogoviliti. Jožek, le ostani raje pri tvojih šilih in kopitih, tvoje smole smo siti. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce.

(Kozje.) Na belo nedeljo se je v Kozjem odigral interesanten boj za posojilnico. Šlo se je za vodstvo v njej. Pri tem so si pa skočili v lase klerikalci sami med seboj, ko sta g. dekan in klerikalni župan Franc Guček glasovali za JDS pristaje. Tajnika klerikalcev, ali kakor si pravi on sam: zastopnik krščanskega socializma, so pustili na cedilu, in je bilo zastoj njegovo nagovarjanje in hujkanje. Tako imamo stare klerikalce in nove krščanske socialiste, kateri begajo narod. Naloga kmeta pa je, da pomete z vsemi temi hujskacij.

(V Zagradu pri Škocijanu) je preminul g. Anton Majcen v starosti 60 let. Bil je somišljenik SKS, rodom iz Ulčnika pri Trzinu in brat g. Iv. Majcena, bivšega župana. Blag mu spomin! **(Sokol Železniki.)** Dne 6. julija t. l. bo slavnostna otvoritev novega »Sokolskega doma«. Priprave se že vrše. Posetite nas od blizu in daleč!

(Industrijsko-obrtna razstava v Mariboru.) Razstava se dne 10. avgusta odpre in dne 28. avgusta zaključí. Razstava obsega poleg glavne razstave industrijskih in obrtnih izdelkov še sedem samostojnih oddelkov: 1. Razstava vajeniških izdelkov. 2. Umetniška razstava. 3. Gradbena razstava. 4. Vinska razstava. 5. Vrtnarska razstava. 6. Zajčerejska razstava in 7. čebelarstva razstava. Pri razstavi vajeniških izdelkov morejo le oni vajenci sodelovati, ki se uče kakoga obrta pri legalnem obrtniku v naši državi. Razstave se morejo udeležiti vsi obrtniki in industrijci, katerih bivališče je v naši državi, ter zastopniki inozemskih tvrdk s takimi predmeti, ki se v naši državi ne izdelujejo, ali pa s predmeti, ki se sicer v naši državi izdelujejo, niso pa na razstavi zastopani. Prijavnice so se že razposlale in sicer na vsa industrijska in obrtniška podjetja. Izpolnjene prijavnice in poslati na »Upravo industrijsko - obrtno razstave v Maribor, Grajski trg št. 1. Prva številka »Razstavnega Vestnika«, ki bo vseboval vse bistvene pogoje in informacije za razstavaljce, izide v drugi polovici meseca maja.

(Prošnje za vsprejem v državno biračniško-poresko šolo v Novem Sadu.) V šolskem letu 1924-25 se bo vršil na drž. biračniško - poreski šoli v Novem Sadu desetmesečni tečaj, ki se prične 1. septembra t. l. Sprejemajo se samo moški kandidati, ki so dovršili šest razredov kakke srednje šole (gimnazije, realke ali realne gimnazije) z odličnim ali prav dobrim uspehom. Prošnje, opremljene s 25 Din kolekom, je vložiti na upravo šole nadalje do 15. julija t. l. Važno je, da dobe siromasni kandidati državno podporo mesečnih 800 Din, ki se pa bo morala vrniti v 8 letih in sicer od dneva, ko stopi štendišt v drž. službo in da dosepejo absolventi te šole v II. kategorijo uradnikov. Natančnejša pojasnila zlasti glede listin, ki jih je predložiti vsaki prošnji, daje reflektantom predsedstvena pisarna delegacije. — Predsedstvo delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

(Ormoški okrajni zastop) priredi dne 31. maja 1924 na mestnem sejmišču v Ormožu razstavo goveje živine pingavske pasme. Namen razstave je, da se na eni strani zainteresira domače živinorejce, da se še z večjo vneto oklenejo te panoge domačega gospodarstva; na drugi strani pa, da se pokaže javnosti in merodajnim faktorjem stanje naše živinoreje in uspehi povojnega dela. **Otvoritev razstave bo ob 10. uri.** Z ozirom na ugodne železniške zveze se pričakuje mnogobrojen obisk.

(Šmarjeta ob Pesnici.) V nedeljo, dne 18. maja smo imeli tukaj javen shod. Kljub temu, da je bil shod šele v četrtek razglašen in da so naši nasprotniki skušali ljudi odvracati od udeležbe, je bila nepričakovano lepa udeležba. Razveseljivo je, da so se poleg mož udeležili shoda tudi naši fantje. Shod je otvoril tov. Šuman ter v svojem otvoritvenem govoru razjasnil namen shoda. Predlagal je za predsednika tov. Schickerja, ki je bil tudi enoglasno izvoljen. Tov. Schicker je poudarjal potrebo skupne kmetijske stranke za celo državo in podal besedo tov. posl. Pucelju. Tov. Pucelj je skoro v dvurnem govoru pojasnil vzroke sedanje krize, političen in gospodarski položaj v državi in ožigosal krivce in sokrivce, ki so povzročitelji tega žalostnega stanja. Razložil je pomen strankarskega dela

in svaril pred meščanskimi strankami, ki pri volitvah vse obetajo, potem pozabijo na kmeta, kateremu se imajo zahvaliti za izvolitev. Govoru je sledilo živahno pritrjevanje. Nato je še tov. Lipovšek govoril o delovanju in zaslugah SKS pri odprtju meje. Konečno je še tov. poslanec dal pojasnila v raznih lokalnih vprašanjih, nakar je predsednik zaključil lepo uspeši shod. Kmetstvo ljudstvo se probuja in bo zavrglo meščanske stranke med staro šaro, kamor spadajo. To se bo zgodilo preje, kot si mislijo.

(Maribor.) Seja okrožnega odbora SKS v Mariboru je bila v soboto, dne 18. t. m. ob obilni udeležbi. Na sejo sta prišla tudi tov. poslanca Pucelj in Jovan Jovanovič. Predsednik tov. Lipovšek je po kratkih uvodnih besedah podal besedo tov. Jovanoviču, kateri je v svojih izjavah opisal delo homogene radikalne vlade ter vso njeno predzgodovino. Kako je vladala, kako je dobila vlado in kako je Savez zemljoradnikov s svojo taktiko dosegel, da so jo pomagali zrušiti tisti, kateri so jo poprej omogočili. Tov. Pucelj, kateri je dobil besedo za Jovanovičem, je njegovo poročilo izpopolnil. Objasnil je stališče kluba Saveza zemljoradnikov do nove vlade. Podpiral jo bo le, ako bo ostala čistih rok in ne bo nastopila proti interesom kmetijstva ter upoštevala njega potrebe. Po poročilih tov. poslancev so se še oglašali drugi tov., ki so vsi povdarjali, da je treba ohraniti čistost strankinega programa brezpogojno in da naj se ne delajo v slučaju katerikoli volitev nemoralni kompromisi. Nato se je na seji kooptiralo v okrožni odbor SKS dva nova člana in sicer tov. Filipa Kisovarja iz Rogoze in J. Šumana iz Šmarjete. Ta seja nam je ponoven dokaz, da je vse pisanje nasprotnikov o propadanju SKS je izraz njihovih pobožnih želj.

(V Novem mestu) je umrla na zastupljenju učiteljica ga. Marija Brzenova. Ko je služkinja kuhala mleko, so ji padle vžgalice v lonček. Služkinja je tako mleko precedila in ga dala piti učiteljici. Mleko je bilo od vžgalic tako zastrupljeno, da je učiteljica umrla.

(Veliko gozdno veselico v Čepcljah) (na Kamnih ali na Pesku) med Dobrovo in St. Vidom pri Ljubljani priredi v nedeljo 25. t. m. popoldne ob 1. uri dalje podružnica Jugoslovanske Matice na Dobrovi. Pri veselici bo igrala godba, pekli se bodo na raznih janci in srečolov bo nudil mnogo dobrot. Preskrbljeno bo poleg janca tudi z drugimi jedili in z raznimi pijačami. — Dohod iz Ljubljane in Šiške skozi Podutik, iz St. Vida skozi Glinice in z dobrovske strani skozi Stransko vas. Kdor se hoče prijetno zabavati v prosti naravi, odkoder je tudi lep razgled na Ljubljano in okolico — naj gotovo pohiti na to zanimivo prireditev. Vstop je prost. — V slučaju slabega vremena se preloži veselica na vnebohod, to je 29. t. m.

(Pišce.) Dne 9. majnika smo sprejeli k zadnjemu počitku tukašnjega bivšega župnika g. Srabočana, katerega je neizprosna smrt v prerani dobi 56 let iztrgala iz naše srede. Pokojnik je bil vrli mož, zvest svojemu vzvišenemu poklicu, katerega ni nikoli skrunil z ogabno politiko. Nikdar ni zlorabljal priiznice in spovednice v nečedno strankarsko gonjo. Učil in ravnal se je po reku, da kraljestvo Gospodovo ni od tega sveta in očito kazal odpor novodobnemu slovenskemu klerikaln. bogu — »tigru«. Zato pa ga odzgoraj niso posebno marali. Toliko bolj pa je bil priljubljen med svojimi župljani. To je pokazal tudi njegov veličasten pogreb, katerega se je kljub slabemu vremenu udeležila cela župnija. Želimo, da sedanji župnik kot naslednik pokojnika, izkaže vsaj polovico verskih, poštenih in miroljubnih vrlin pokojnikovih, pa bomo z njim zadovoljni. Pokojnemu župniku pa bomo ohranili blag spomin. N. p. v. m.

Tovarišem krčmarjem in trgovcem. Podpisana sirarska zadruga naznaja, da je pričela že začetkom leta z izdelovanjem polnomastnega sira. Zato vabimo vse p. t. odjemalce, da se blagovolijo poslužiti naših priznanih dobrih sirarskih izdelkov, katere dobe po umerjenih dnevni cenah. Zadruga jamči za solidno in točno postrežbo. Svoji k svojim, bodi geslo tudi v tem oziru. —

Sirarska zadruga Hraše

Ivo Ažman, t. č. voditelj.

(Tečaj za vinogradnike.) Ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu (Novo mesto) priredi v dneih 10. in 11. junija t. l. tečaj za zeleno cepljenje trti in za poletno zatiranje trtnih škodljivcev. Tečaj se prične na binkoštni torek 10. junija ob 8. uri zjutraj in se konča v sredo, dne 11. junija ob 5. uri popoldne. Udeleženci stanujejo lahko na Grmu, revnejši dobijo po možnosti tudi prispevek v hrani. Kdor se želi tečaja udeležiti, zglašaj naj se najpozneje do 5. junija po dopisnici pri ravnateljstvu šole in pride naj na dan pouka na zavod.

(Zimariče.) V nedeljo, dne 25. t. m. priredi tukašnje prostovoljno gasilno društvo veliko vrtno veselico, katere se vrši pri g. Adolfu Ilicu. Na sporedu je šaljiva pošta, srečolov, godba in ples. Za jedila in pijačo je preskrbljeno v lastni režiiji. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, se prosi vse prijatelje gasilstva, da se veselice v velikem številu udeležijo. — K obilni udeležbi vabi Odbor.

(Suhorje v Beli krajini.) V Suhorju in okolici v Beli krajini je preteklo soboto divjalo veliko neurje. Vsula se je toča, ki je pokončala skoro vso spomladansko setev. Krompir bodo morali ljudje še enkrat saditi.

(Vače.) V nedeljo je proglasil naš župnik raz prižnico vsakogar, kdor čita »Kmetijski list«, da je zabit in neumen in da ne spada med nas (klerikalce), ampak ta naj gre v mesto. Gosposdu župniku svetujemo, da si takoj naroči »Kmetijski list« in ga pridno čita, pa bo kmalu prišel do prepričanja, da je tisti zabit in neumen, ki sili kmetstvo glasilo v mesto. Dalje svetujemo g. župniku, da na prižnici opusti vsako politiziranje in strankarsko agitiranje. Vačanje smo miroljubni ali izzivati se ne damo od nikogar.

(Na Studencu) pri Krškem se je vršil shod kmetijske stranke. Poročal je tov. geom. Mravljje. Pred njim je imel predavanje g. Gombač o vinogradništvu ter o vinski krizi. Tov. Mravljje je pojasnil vzroke te krize in vsega gospodarskega propadanja, ki tiči v tem, da vodijo državo in njeno gospodarstvo protikmetске, demokratske radikalne stranke, ki polnijo svoje žepe v bankah in na vladi, vse na račun kmeta in delavca in vsega podeželskega ljudstva. Zato se, kmet, varuj klerikalca in meščanskih strank, ker ti so tvoji grobokopci. Pozival je kmete v skupno kmetijsko stranko, ki se ustvarja po celi državi, da napravi s svojo poštenostjo in trdo pestjo red v javnem življenju.

(Na Logu) se je vršil sestanek kmetijske stranke pri tov. Rožmanu. Poročal je geom. Mravljje.

ZADRUŽNIŠTVO.

Rentni davek, ki ga morajo plačevati denarne zadruge od obresti hranilnih vlog se je v finančnem zakonom za leto 1924-25 v toliko spremenil, da od prvega aprila 1924 od vlog, katerih obresti ne presegajo Din 5000.— (20.000 kron) ni treba več plačevati davka. Prav tako odpadeta tudi invalidski davek, ki se je plačeval kot doklada na rentni davek kakor tudi 100-odstotni državni in 30 odstotni izredni državni pribitek. S tem je odpadlo za male kmetске posojilnice zadnje davčno breme. Ta davek znaša 1 in pol odstotka z 1 in pol odstotnim državnim in 30 odstotnim izrednim pribitkom ter invalidskim davkom kot doklado, skupaj okroglo 4 odstotke, ki so ga morale doslej plačevati posojilnice od vseh obresti hranilnih vlog, odslej pa ga bodo plačevale le od hranilnih vlog katerih obresti so višje od 5000 dinarjev, in teh pa je pri malih posojilnicah bore malo. Kajti vloga, od katere znesejo 5 odstotkov Din 5000.—, mora znašati 100.000 dinarjev.

To ugodnost je uvedla država zato, da pospešuje varčevanje in nalaganje denarja v hranilnici, kajti ta davek so denarni zavodi zaračunavali vlagateljem.

Pogrešeni pojmi o zadružnem kreditu.

(Po »Zadrukarju«.)

II.

Videli smo, da obstojita v glavnem dve vrsti kreditov: produktivni in konsumni. Prvi naj bi nam služili za izboljšanje gospodarstva in za pridobivanje dobrin, drugi pa za nabavo življenjskih potrebščin. Med prvimi in drugimi obstoji velika razlika. S pomočjo produktivnega kredita se krepi gospodarsko stališče zadrukarja, ker s pomočjo njega si kreditojemalec izboljšuje notranje in zunanje gospodarsko stališče. Nasprotno pa si z konsumnim kreditom gospodarstvo slabša, kajti zakuplje se v dolgove. S takimi krediti zadrukar gospodarsko peša in pogosto se zgodi, da ga tak kredit upropasti.

Náčelstvom in ravnateljstvom zadruge priporočamo, na bi imeli vedno pred očmi ti dve vrsti kreditov, in to še posebno tedaj, ko pristopajo k zadruzi osebe le z namenom, da si pri zadruzi nabavijo kredit. V takih in podobnih slučajih naj bo vodstvo zadruge skrajno previdno. Vodstva zadruge naj si štejejo v dolžnost, dovoljevati kredit (posojila) le tedaj in le takim osebam, ki imajo res namen izboljšati si s temi krediti gospodarstvo.

S konsumnim kreditom pa si zadrukar gospodarsko ne opomore marveč si s takim kreditom le začasno olajša bedni položaj.

Po mnenju glasovitega zadrukarja Schulce Delicha, naj bi se kreditne za-

druge omejitve le na produktivni kredit, dasi načelno tudi ni proti konsumnim kreditom. V prvi vrsti naj bo tedaj produktivni in šele v drugi konsumni kredit. Pa tudi produktivne kredite ne gre dovoljevati kar na slepo. Večkrat se primeri, katerih on ne vidi, zato so vodstva zadrug dolžna posameznike na vse okoliščine opozoriti ter jim pojasniti eventualne posledice.

Moti se pa tudi kmet, ako meni, da si opomore edino z nakupom novih zemljišč po geslu: imej toliko zemlje, kolikor daleč oči neso, poslojpa pa taka, da bi polovico vasi lahko dal pod streho. — No, temu se ni čuditi; kajti vsak si želi več imeti, nego poseduje. Ker pa kmet obdeluje le zemljo, je jasno, da si želi čimveč zemlje. Pri tem pa miti ne sluti, da tiči baš v tem napaka. Tako na pr. ne misli na razne stroške, kakor za semena, gnojila l. dr., kar si mora založiti v novo zemljišče. Največkrat se zgodi, da kmeta prav to uprta, v čemer je iskal rešitve. Da se podobni slučajji preprečijo, je vodstvo zadrug dolžno najprej vse okoliščine preudariti in o prošilčevih razmerah poučiti ter šele potem odločiti. Le tedaj, če bodo vodstva zadrug trezno proučila vse okoliščine pri dovoljevanju kreditov, pa naj bo to kmetom, trgovcem ali obrtnikom, in pri tem postopala previdno in obzirno, bodo dosegle zadrug svoj namen.

Na vse to je mislil Rajfajzen, učil in dokazoval pa je (v spisih in predavanjih) Schulce-Delich.

Na žalost se naše zadrugišstvo ne ravna povsem po teh načelih. Ono ne pojmuje pravega namena produktivnega kredita. Živo pred očmi ima le konsumni kredit in smatra celo, da je zadruga tu le za to, da dovoljuje kredit, pa bilo takega ali drugačnega. Slednje mišljenje je zelo pogrešno in za zadrug pogosto pogubono. Tako tolmachenje in poslovanje dovede zadrugo prej ko slej do propasti. V zadrugištvu bi se konsumni krediti sploh ne smelo poznati.

Konsumne zadrug razširjene po Ročdelskih pioniirjih, ki so razširjene po celi Evropi, stoje trdno na stališču, da se mora v zadrugi nabavljeno blago sproti plačevati.

Vsak, ki se tem načelom oddalji, se blizu propasti. Taka je usoda zadrugišstva po celim svetu, slična usoda je nekaterih naših zadrug v Dalmaciji, in to vse vsled tega, ker so prodajale na kredit. Ako pa ostalo zadrugišstvo pravočasno ne ubere pravo pot, ga zna doleteti ista usoda.

Tržna poročila.

ZITO.

(Tedenski pregled.) Za pšenico upajo, da se bo v ceni v doglednem času morda učvrstila, zlasti, ker so postali predpogoji za izvoz v Avstrijo ugodnejši. Za enkrat je položaj na našem domačem tržišču skoro nespremenjen. Ponudba je bila radi neugodnega vremena pila in je povsod našla kupce. Z izboljšanjem vremena je narasla tudi ponudba, ne da bi to vplivalo na cene.

Ječmen nima kupcev, a se vendar drži stabilno, ker tudi zaloge niso več velike. Oves je v ceni porasel. Radi slabega vremena se ga namreč ni dovolj posajalo. Nekaj časa je bila kupčija kljub narasčajočim cenam živahna; kasneje pa so producenti prenehali s ponudbo, ker se nadejajo še višjih cen.

Koruze se prodaja sedaj doma bolj malo; tem večje količine pa so poslali v inozemstvo, kjer najde naša koruza dobre kupce.

Za pšenično moko je podana možnost izvoza, ki pa ni izrabljena, kakor je čuti, radi neugodnih deviznih odredb v naši državi. Na domačem trgu ne zaznamuje pšenična moka prometa. Nasprotno pa je zelo živahno povpraševanje po krušni moki in po črni moki, katerih pa obeh precej primanjkuje. Moke za krmo in pa otrobov skoro ni v zalogi in je oboje v ceni zelo čvrsto.

Novi Sad, 17. maja. Pšenica 312.5 do 315, koruza 222.5 do 226, moka »00«

480, otrobi (jutine vreče) 210 dinarjev. Celotni promet 13 vagonov pšenice, 9 vagonov koruze, 1 vagon moke in 1 vagon otrobov.

Razne vesti.

ROPARSKI UMOR NA SKARUČNI.

Preteklo sredo je bila na roparski način umorjena v gozdu med Skaručno in Zg. Pirničami 29 letna posestnikova žena Marija Zevnik. Morilec je bil odkrit v osebi posestnika Ivana Kristana, s katerim je bila umorjenka dogovorjena, da pojdeti v Ameriko. Zevnikova je Kristanu v ta namen izročila 35.000 kron za nabavo potnih listov in prevoznih kart. Kristan, ki je na glas kot znan pretepač in nasilnež in živi ločen od svoje žene, je zvalil Zevnikovo v torek zvečer v samotni gozd, češ, da pojdeti v Zagreb po potne liste. Zevnikova je res odšla pripravljena za pot v torek zvečer okoli 10. ure proti Kristanovemu domu. Kristan ji je prišel nasproti v gozdu, kjer jo je nenadoma napadel in jo dvakrat ustrelil v glavo. Nesrečna žena se je takoj zgrudila mrtva na tla, morilec pa ji je oropal denarnico s 5600 kronami in zapustil uro. Zevnikova je imela v nederjih skritih v bankovcih še 14.400 Din, katerih Kristan ni zapazil in so drugi dan našli ljudje pri umorjenki ta denar popolnoma nedotaknjen. — Kristan je bil pred kratkim zaprt v Trstu radi tihotapstva, a tudi v mariborski kaznilnici je že bil radi uboja. Zevnikova, ki se ni razumela s svojim možem, je začela razmerje s sladkobesednim Kristanom, ki je pa koval medtem strašen načrt. Namesto v Ameriko, jo je peljal v smrt. Morilec so takoj prejele in ga oklenjenega odpeljali na okrajno sodišče v Kamnik, a od tam v Ljubljano. On trdovratno taj svoj zločin, kljub temu, da so orožniki našli na njegovem domu izpraznjeno denarnico umorjenkino, njeno zlato uro in revolver, ki ga je skril v lastovčije gnezdo. — Na Skaručni in po okolici je radi tega umora zavladalo veliko razburjenje.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V PRESTRANEKU.

V noči od 16. na 17. t. m. okoli druge ure po noči se je zgodila na postaji Prestranek, ki leži med Postojno in St. Petrom velika železniška nesreča. Tovariš urednik našega lista si je sam ogledal na licu mesta posledice te nesreče in je ugotovil sledeče: Ekspresni vlak, ki vozi iz Carigrada preko Beograda čez Ljubljano naravnost v Pariz, se je zaletel z brzino 30 kilometrov na uro v na postaji stoječi tovorni vlak. Vsled šilnega sunka so bili zdrobljeni 3 vagoni tovornega vlaka tako, da je ostal od njih le kup železa. Dva vagona od ekspresnega vlaka sta tudi uničena. Pri tej nesreči sta izgubila neki karabinjer (italijanski orožnik) in en spremljevalec ekspresnega vlaka življenje. Pri trčenju vlakov sta namreč padla med odbijače na prehodu iz pošnega voza v potniški voz. Odbijača sta ju popolnoma zmečkala. Po več urah se je posrečilo izveči razmerenju trupli izpod ruševin vlaka. Nadalje so bili še 4 uslužbeni vlaka ranjeni. Od potnikov ni bil poškodovan nobeden. Na postaji službujoči uradnik se je vsled čute odgovornosti ustrelil dvakrat v srce in ostal takoj mrtev. Skodo cenijo na pokrug milijon lir.

ČARUGA PRED SODIŠČEM.

Pred oslješkim sodiščem se nadaljuje obravnava proti razbojniku Čarugi. Čaruga je, kakor znano, obtožen številnih roparskih umorov. Za časa preiskave je tolovaj priznal skoro vse zločine, medtem, ko sedaj pri obravnavi pere svojo črno dušo in taji ter olepšuje skoro vse, kjer se mu količkaj dozdeva, da bo zlezel skozi. Eden najgroznejših njegovih zločinov je umor gozdarja Pirkmajerja v Tompojevcih. Čaruga trdi, da ni ubil Pirkmajerja. Čaruga je bil predstavljen radi tega glavni prič tej umora logarju Tomljenoviču. Ta je pod prisogo izpovedal, da so bili Čaruga in njegovi tovariši preoblečeni v orožnike, ko so oropali Pirkmajerjevo družino. Tomljenovič je natančno opisal Čarugo, kakršen je, vendar se Čaruga ne vda. Tudi Čarugini tovariši izpovedujejo, da je on ubil Pirkmajerja, vsled česar se Čaruga strašno jezi in pravi, da vsi lažejo. Zanimivo je to, da je tekom preiskave Čaruga zagovarjal svoje »gorske ptičice«, a sedaj na razpravi vali vso krivdo nanje. — Javnost je tega mnenja, da je pravzaprav tako obsbna obravnava proti Čarugi nepotrebna, kajti vislicam tako ali tako ne bo ušel. Vendar mora biti zadoščeno predpisom ka-

zenskega zakona, ki mora zločincu krivdo v vsakem slučaju dokazati.

(Vrednost denarja.) Dne 20. t. m. je veljal na zagrebški borzi 1 dolar 79 do 80 dinarjev, 1 francoski frank 4.50 do 4.55 Din, 1 češka krona 2.39 Din, 1 italijanska lira 3.59 do 3.60 Din, 1 švicarski frank 14.33.

Kako sodijo v Ameriki.

V Amite City v državi Louisiana je bilo te dni na smrt obsojenih 6 Italijanov, ki so bili obtoženi, da so l. 1921 ustrelili nekega gostilničarja. Sodišče je ugotovilo, da je bil oddan en sam smrtonosni strel, vendar je bilo vseh 6 Italijanov usmrčenih. V mednarodni javnosti je ta slučaj napravil velik utis in italijanski ministrski predsednik Mussolini je naročil poslaniku v Washingtonu, da napravi pri ameriškem prezidentu v tej zadevi potrebne korake.

Velika toča na Angleškem.

V londonskih listih čitamo, da je te dni padala v celi južni Angliji tako močna toča, kakršne že ni bilo nekaj desetletij. Ob doljnem toku Themse je stala toča do 1 meter visoko.

Tovarna dežja.

Zdi se neverjetno: gospod Hatfield je izpolnil v Hanfordu (Kalifornija) svoje pogodbene obveznosti. Obljubil je farmerjem, da jim preskrbi proti plačilu 2000 dolarjev v času suše od 15. marca do 15. aprila najmanj 1 in četrt cola dežja. Za vsako nadaljno četrtino cola bi znašala pristojbina zopet 2000 dolarjev. Charles Hatfield je po sklenjeni pogodbi uredil svojo »tovarno dežja«. In res se mu je v omenjenem času posrečilo iztisniti iz jasnega neba 2.29 cola padavin. Zato je dobil 8000 dolarjev.

Velike francoske poljedelske in vinogradniške zadrug so poslale v Kalifornijo posebnega opazovalca. Na zborovanju v Toulouse je bilo predlagano, da bi se ustanovila podobna »tovarna dežja« tudi v južni Franciji, kjer vlada proti koncu poletja velikanska suša. Izračunali so, da učinkuje taka tovarna najbolj na prostoru 1.000.000 hektarjev. Potemtakem bi stal 1 cm dežja pro ha samo 1 centime. Ako se iznajdba gosp. Hatfielda obnese tudi v prihodnjem letu, pričnejo Francozi graditi slično podjetje v okolici Toulousea.

»Odpuščam jima, da se bo tudi meni odpustilo.«

Solčna Španija je, kakor znano, dežela, v kateri so se še najbolj ohranile srednjeveške navade. Na Španskem dvoru imaš za vsak korak in za vsak migljaj poseben predpis. Posebej izsolani ljudje imajo samo to delo, da pazi, da se vsak, ki pride na dvor, obnaša točno po predpisanem načinu, ki ga imenujejo v uradnem govoru »ceremonijel«. Španski »ceremonijel« je bil v rabi na avstrijskem dvoru in je v ublaženih in novim časom prilagojenih oblikah v rabi tudi po drugih dvorih.

Tako veljajo na Španskem posebni predpisi tudi glede postopanja v slučaju prošnje za pomilostitev na smrt obsojenih.

Ako ima kralj odločiti, ali naj se izvrši kaka smrtna obsodba ali ne, se izvrši to s ceremonijelom, ki je precej srednjeveški. Pred nekaj dnevi je imel odločiti kralj Alfonz o življenju in smrti dveh morilcev. Ko je kralj klečal in molil v dvorni kapeli pred oltarjem, je stopil k njemu papeški nuncij ter mu predložil prošnjo za pomilostitev za oba zločince. Prošnja je bila črno ovita in položena na srebrn krožnik. Nuncij je spregovoril: »Veličanstvo! Podzem-ska pravica je obsodila ta dva človeka na smrt. Ali jima hoče Vi. Veličanstvo odpustiti?« Kralj je odgovoril: »Odpuščam jima, da se bo tudi meni odpustilo.«

Odkrit zločin. Pred letom dni je v Gradcu nenadoma izginila gospa Elza Montemire, ki je živela ločeno od svojega moža. Ker so ostale vse poizvedbe brezuspešne ter ni bilo najti nikakih sumljivih znakov, ki bi kazali na zločin, se je splošno mislilo, da je odpotovala iz Grada. Sedaj pa je bila izvedena hišna preiskava v stanovanju nekega lesnega trgovca Steinerja, ki se nahaja v zboru radi raznih tatvin. Pri tej preiskavi je policija začutila čuden duh, ki je prihajal iz za zidov. Takoj so preiskali dotično mesto in našli pod zakladno opeko človeško truplo še močno v razkroju. Ugotovilo se je, da je to truplo pogrešana Elza Montemire in da je zločinec Steiner, ki je prodal njen dragoceni nakit za mnogo milijonov kron. S tatoni in morilecem bo sedaj obračunalo sodišče.

Naša družba sv. Mohorja.

Kmet. list je zapisal v št. 57 dne 21. nov. 1923: Družba sv. Mohorja je štela lani (1922) 43.809 članov, to je za 1000 manj, kakor leto dni prej. Nujno potrebno je, da bi se izvedla pri družbi korenita reформа, ker drugače ne bo imela družba sv. Mohorja nikdar več onega pomena, ko pred vojno.

Po besedah: kdor kritikuje, naj tudi svetuje, smo napisali naslednje vrstice, v katerih so popisane hibe, ki družbo zadržujejo, da ne uspeva in je hkrati začrtana pot, po kateri naj krene, da bo bolje. Piki in veji, dvopičij in podpičij nismo šteli, tudi s slovnicno v roki nismo pisali, kakor delajo nekateri »tudi« kritiki; pač pa smo označili stvarne pogoške, ki motijo čitatelja in pisatelja, družbi pa kradejo zaupanje.

Za 1924 je družba izdala štiri knjige: 1. Koledar za 1924. 2. Življenje svetnikov (in svetnic božjih) 4. snopič.

3. Carski sel I. del (Slov. Večernice 76. zvezek).

4. Za vsak dan 1. zvezek.

Koledar ima navadno, priljubljeno vsebino, ki ji ni oporekati. Edino članek »Tebi, ki bereš te vrstice!« je neprimeren za podjetje, razširjeno v treh državah, ne kakor je bilo v Avstriji pred vojno, v 5—6 kronovinah. Pilec bi bil moral pomisliti, da je v Italiji in Avstriji cenzura drugačnega mnenja in ta more družbi občutno škodovati, ako prepove koledar; čuli smo, da je bilo v resnici dosti zaprek tam neke na Notranjskem. Zato lahko s takimi članki sicer dobri stvari zelo škodujemo, koristiti pa ne morejo nikomur, ker so to samo lepe besede brez realne podlage. Z besedami smo pa že dovolj dedali pred vojno; dandanes so na vrsti dejanja. Kjer pa delati ni mogoče, tam je treba — molčati, da nasprotiku ne izblebetamo svojih načrtov, da nas končno ne iznenadi in prehitijo, kakor se je zgodilo ob prevratu ob Soči in Dravi in je družba to tudi počeno občutila. V lastno korist in v zadovoljstvo udov naj v bodoče izbere take urednike svojim knjigam, ki ne bodo spravljali v zadrego ne udov, ne podjetja.

Druge knjige: »Življenje svetnikov«, med vsemi najbolj vleče: izhaja v zvezkih in prvi je izšel 1917, drugi 1919, tretji 1922, četrti 1923 a prišli smo do 12. marca. Družba nam sporoča, da je jel pisatelj bolehati in je družba mesto Svetnikov uvrstila novo knjigo, »Apostoli Gospodovi«. Kaj naj porečeno? Ze predno je knjiga prišla izhajati je družba dala pisatelju preduj na honorar, a kljub temu ji je v osmih letih napisal cele štiri sešitke niti za dobo četrta leta; ako bo tako nadaljeval, bo spisal knjigo v — 30. letih, ko postane kanonik ali škof, udov pa bo medtem polovico umrlo. Res ne vemo, ali bi se šaljili ali jezili!

Družba naj nikoli ne pošlje kakega dela v tiskarno, dokler nima v rokah celega rokopisa, izvemšji pri resnih pisateljih, ki zanesljivo pišejo in pravočasno pošiljajo. Tako pustiti ude na cedilu, se nam — milo rečeno — ne zdi lepo, to tembolj pri knjigi, ki jo pisatelj samo — prepisuje. V vsakem slovsu je namreč razen Bojlonceve cela vrsta podobnih knjig in slovenskemu pisatelju je treba samo izbirati dneve in svetnike ter — prepisovati. Kaj naj počno udje s Svetniki, ako bodo izhajali, recimo, 30 let; družbi ne zamerimo, ker je njena krivda le v tem, da je prelahkoverna; zamerimo pa pisatelju. V 30 letih bodo začelni zvezki že davno strgani in zgubljeni, vsak si bo moral nabaviti novih; vprašanje pa je, ali bo družba v 30 letih (stara 100 let) še živela! Mi bi ji priporočili, a kljub temu, se bojimo, ker se je že nekaterikrat krhala, ne samo vsled vojske, največ radi zanikrnih pisateljev.

Drugod izdajajo za ljudstvo namenjena, porjodična dela v 5 — 6 letih; cela leksika z dvajsetkrat večjo vsebino izidejo v tem času. Res, da je ondaj več pisateljev, pa je tudi res, da so knjige toliko večkrat lepše in boljše.

S takim izdajanjem je družba dobila v svojo zalogo celo vrsto nedokončanih del. Gradnova zgodovina je nedokončana; prvi zvezek ima dve nakladi in je druga za 30 strani obširnejša, tako da se udom s prvo naklado vezana knjiga ne bo ujemala v straneh. Preteklo je tudi že približno 10 let, ko smo dobili zadnji snopič. Manjkajo tudi še primerni zemljevidi staroslovenskih krajev in srednjeveških mest, ker si sicer čitatelj ne more predstavljati kje je Panonija, Sisirum, Virunum ali Blatograd; kje so Breže ali Innichen.

Obljubovali so celo vrsto let knjigo o kemiji, dokler niso pustili rokopisa na ce-

lilu: sedaj pišejo Zvezdoslovstvo, toda, če bo izhajalo tako, kakor Svetniki, jo sedanj rod ne dočaka, ali pa bo prvi sešitek popolnoma zastarel, ko izide zadnji. Strokovnjak po poklicu je itak ne piše, temveč le prepisuje po nemških knjigah!

Leta 1919 je izšel prvi zvezek Katoliška Cerkev; nadaljevanja še danes zama pri-čakujemo. In dobiti bi morali 5 — 6 snopičev. Pisatelj se je zaletel, naveličal že pri prvem sešitku in sedaj se smeje družbi in udom. Honorarja seveda ni pozabil.

Prav tako se je godilo z Brstjem!

Tretja knjiga: »Carski sel« je prvi del nekake leposlovno - prirodoslovne knjižnice. Ideja je jako lepa, dosti vere pa n.mamo vanjo. Družba je namreč že imela take ideje; izdajala je Izbrane spise dr. Vošnjaka, a dosegla en sam zvezek; — izdajala je Slovensko knjižnico, a dosegla je do sedaj cela dva zvezka. Izdajala je »Podobe iz narave«; toda le v dveh zvezkih, prvi že pošel in knjiga je za poznejše naročnike ostala nepopolna.

Bojimo se, da bo s »Carskim selom« enako; tako namreč, da bo letos izšel zadnji del in potem bo konec prirodoslovne knjižnice. Da bi izdali celega ali vsaj najboljša dela Verneta (Žilverna) ni niti govora; družbi manjka načrta, manjka ji vstrajnosti in doslednosti in končno niso njen namen prevodi temveč izvirna dela slovenskih pripovedovalcev. Pa tudi Žilvern bi seveda bil dobro došel, bolje od marsikateri koledarske ali večerniške povesti, samo da bi ga imeli!

Četrta knjiga: »Za vsak dan« je v resnici nekaj vsakdanjega kljub blestecemu imenu pisatelja samega. Knjiga bi morala imeti večji format in lepe slike; ker bo izhajala perijodično, se bodo sešitki tako pozgubili, kakor se pozgubljajo v podobnih slučajih.

Pri vseh knjigah opozarjamo družbo na notranji red in razvrstitev. Tako so svojčas pri Križničevi knjigi preskočili številke, tiskali vsak del s posebnimi črkami in naredili tri kazala za eno cerkveno zgodovino. »Podobe iz narave« imajo kazalo v prvem zvezku, za drugi zvezek je ostalo v tiskarni. »Kako si ohranimo ljubo zdravje« ima kazalo za prvi snopič zase, za drugi in tretji snopič skupaj; vezana knjiga ima torej tri snopiče, dva kazala in eno samo paginacijo. Ne vem, ali bi tako uvrščevanje imenovali zanikrnost, brezbriznost, nevednost, površnost, malomarnost ali topost; lepó vsekakor ni in nečastno za družbo in Slovence, kajti posmehuje se vsak nesto-venski tiskar tak tiskarni, ki pošilja v svet tako zanikrno urejene knjige. Kje imate faktorja!?! Kajti delo faktorja je, da uvrsti sešitke, določi vrsto stranem, število kazal, vrsto črk itd.; registrov (poimenskih kazal), ki so za večja dela neobhodno potrebni, itak ne poznajo in jih niti ne pričakujemo. Da je treba skrbeti tudi za primeren naslov in predgovor, je ob sebi umavno; v vsem tem pa tiskarna nima preveč sreče in okusa.

Po vsem, kar smo ugotovili, svetujemo družbi, naj prihodnjih 5 do 6 let s svojimi knjižničnimi darovi skrbi za dokončno dopolnitev nedokončanih del; potem pa naj naredi načrt in dela neizprosno po načrtu; za tako delo pa treba v odboru resnih, izkušenih mož, ne politikov in »učenjakov«, temveč strokovnjakov.

Razen ravnatelja se ostali ne brigajo preveč za družbo, ako jo z zanikrnim pisanim celom ne zadržujejo.

Nedovršena dela so do sedaj ta-le:

Ehrlich: »Katoliška Cerkev.«

Zore: »Življenje svetnikov in svetnic božjih.«

»Podobe iz mislonskih dežel« in zemljepisni spisi so izostali.

Gruden: »Zgodovina slovenskega naroda.«

Jules Verne: »Carski sel«, kot pričetek knjižnice.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa

so

Josip Petelinc-a

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

(blizu Prešernovega spomenika za vodo)

znamke GRITZNER in ADLER za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh opre mah, najnižja cena, 10 letna garancija. Pouk v vazenju, kranju perila in no-savic dobe kupci strojev brezplačno. Istotam igle, olje, posamezne dele za stroje in kolesa. Sprejemamo tudi popravila.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd

Napredni blok so limanice demokratov, da bi ujeli za sebe mandate

D. Jan Vošnjak: »Troje angeljskih čenjenj«, kot izbrani spisi.
Dr. J. Lovrenčič: Bratje iz vrta slov. pesništva.
Dr. Avg. Zigon: »Prešernova čitanka«, kot slovstvena knjižnica.
Pengov: »Podobe iz narave.«
Meško: »Mladim srcem«, v toliko, ker ni I. zvezka in ne vemo ali še nadaljuje.
Dr. Lesar: »Apostoli Gospodovi.«
Dr. Oswald: »Za vsak dan.«
Edino »Večernice« napredujejo redno; kaj je z Historično slovnico? Pa tudi »Večernice« nimajo enotne oblike.

Iz tega razvidimo, da rabi družba samo za nedovršena dela toliko časa, da bi morala začasnno druge stvari kar opustiti. Pa se je lotila celo mesečnika »Mladike« z deficitom! Zdi se nam, da se v dobro Moh. družbo vsak zaleti, kdor sam ne zna ali ne more napre! Družbini udje imajo pravico se zanimati za usodo »Mladike«, ker jo plačujejo z deficitom, ki bi ga družba bolje porabila za za lepše slike mohorskih knjig; saj barvastih na pr. sploh še nimamo. Kljub družbinem naplačilu ima »Mladika« slike, spominjajoče na »Fleigende«, klišeji so

splošno stari iz mohorske zaloga. Tudi tega ne odobravamo, da že znani in prevedeni »Serebrjani« izhajajo kar dve leti zaporedoma v listu; kdor si kupi le en, ali pozneje ko letnik poiše, le drugi letnik, dobi le pol romana. Tudi uganke so polovico v listu, polovico na platnicah; kaj naj torej zvežemo, ali samo list ali tudi platnice z oglasi. To bi ne bilo prikladno; brez platnic pa uganke manjka. Mogoče bi bilo prav, tudi sicer pri listu štediti; saj dobiva baše celo za reprezentanco na mesec lepe tisočake. In to list z deficitom! Radičeva slika tudi ni na mestu; z političnim gradivom pa nehoti razdvajate čitatelje.

Zato priporočamo družbi strokovnjaški odbor; strogo mohorske knjige ali take poleg njih, ki so aktivne (slovarji, slovnice itd.). Točnost v nakladi, da ne obleže knjige neplačane po prodajalnah; o tem treba strogo evidenco! Med sotrudnike pa naj pokliče zanesljive župnike, kakor jih je imela nekda (Torkar, Volc, Podgorc); na razne učenjake se ni dosti zanesli. Ti gospodi so pri družbi zakrivali čez deset nedokončanih del. Zato naj najprej ta dela dokonča, naredi določen načrt za bodočnost, skrbi za

pravilno uredbo knjig v tiskarni (saj plače niso slabe, mora biti torej tudi temu primeren zunanja in notranja oprema) in naročniki oz. udi bodo rasli brez reklame. Glavno pa je: ostane naj pri svojem namenu brez podjetij z deficitom!

Mohorjan s kmetov.

Za kratek čas.

Politika.

Zena radičeva: Ti, stari, praviš, da bo Pašić odšel. Ja, povej no, proti komu se bo mo pa potem borili Hrvati?

Telefon.

Halo! Halo! — Centrala! — Halo! Gospodična! Halo, centrala, halo! — Centralna gospodična, halo! Ce bom moral še dolgo čakati na spoj s to firmo, ki jo moram telefonično pozvati za plačilo, bo padla medtem že v konkurz!

V pisarni.

— Kaj ste se tako zagledali v moje roke, gospod šef?

— Tako, iz navade. Jaz vedno gledam svojim nameščencem na prste!

V restavraciji.

Prosim vas, kako vino imate? Izvolite mogoče ljutomerčana? Ne, to mi je pretežko.

Potem vzemite graševino, ta je za pet dinarjev lažja!

Caruga in osiješke milostljivce.

Razbojnik Caruga zlasti simpatizira z osiješkimi milostljivci, ki so za časa njegovega sodniškega procesa napolnili sodno dvorano. Prepričuje sodnike, da bi vse te milostjive brez dvoma glasovale za njegovo oprostitve, samo če bi jim kdo to dovolil. Naj se osiješke milostjive potolažijo, ker niso samo one tako dobrotljive in prevernega srca, ker je pokazal tudi Paskijevičev proces, da imajo tudi mnoge zagrebške milostjive in device veliko smisla za zločin.

Cudno je samo to, da imajo tako pofinjnjen okus za zločin ponajveč samo nežne in imenitne milostjive, dočim se navadne služkinje, ki popolnoma hladnokrvno prelivajo kri piščancem, puranom, malih pujskov in slične zverjadi, globoko in iskreno zgrajajo nad krvoločnostjo Caruge in Paskijeviča... Proč torej z neiskrenimi in surovimi služkinjami, živete zagrebške in osiješke nežne in imenitne milostjive, ki sesajo kri imenitno — z zastrtimi očmi!

(Koprive.)

: Izvor Orinoka. Izmed mnogih nalog, ki čakajo na zemljepisnem polju na svojo rešitev, stoji na prvem mestu skrivnost izvora Orinoka. Prvi je nato opozoril Aleksander Humboldt, ne da bi mogel to uganko rešiti. Za njim je poizkusila svojo srečo cela vrsta raziskovalcev prejšnjega stoletja. Toda vsi so se morali obrniti na pragu

izvora. Dostop so jim zabranili bojevitim indijanci, ki prebivajo ob izviru Orinoka. Dva pa se nista oplašila in skušata znova pripraviti veliko ekspedicijo. Ekspedicija odpotuje meseca junija pod vodstvom Koch — Grünberga in Hamiltona Ricea. Razdeljena bo v dva oddelka. Raziskovalci so opremljeni z vsemi modernimi instrumenti in bodo imeli s seboj tudi aparate za brezžični brzojav.

Sprichevala.

Gospa Minka (novi kuharici): »Kje imate sprichevala?« — Kuharica: »Raztrgala sem jih.« Minka: »Kako nespametno!« — Kuharica: »Tega ne bi rekli, ko bi jih vt-deili!«

Poezija in proza.

Mladí soprog svoji ženi: »Otrok, danes pa je kosilo res neužitno.« — Soproga: »Ljubi možiček! Sva se morda res poročila, samo radi jedi?«

Vojni dobičkar.

V električni cestni železnici: »Prosim Vas vendar, da bi stopili naprej. Morda mislite, da je cestna železnica same Vaše?« — Vojni dobičkar: »Ne še, ne!«

Zlobno.

»Ni nobenega upanja več?« je žalostno vprašal nečak. »Nobenega!« je odvrnil zdravnik. »Vaš gospod stric v kratkem popolnoma okreval!«

BERSON

gumijevе pete in gumijevе podplate

naj Vam Vaš čevljar nabije na čevlje ker s tem ne prihranite samo denarja temveč si čuvate noge in čevlje.

Pozor! Veliko izbiri Pozor!
vsakovrstnega na novodošlega manufakturnega blaga; za moške in ženske, za mlade in odrasle nudi po čudovito nizkih cenah stara znana solidna trdka

R. MIKLAVC (pri škofu)
Ljubljana.

Velika zaloga preštih odev, svilenih rut, šerp itd.
Na drobno! Na debelo

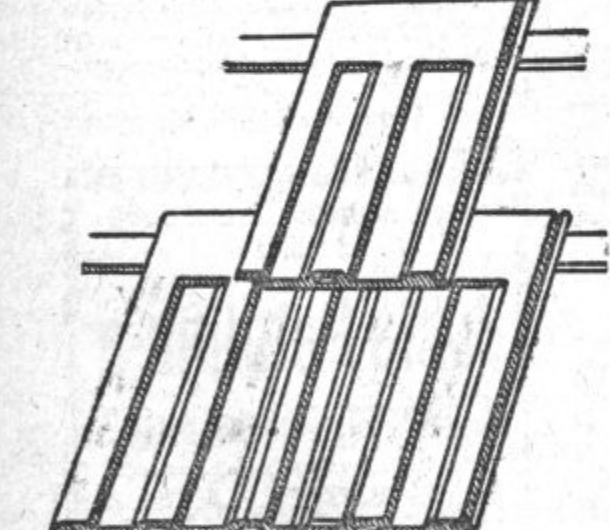
Zahtevajte pri vsih trgovcih na dežel in kupujte manuakturno blago

od stare leta 1885 ustanovljene tvrdke

CROBATH FRANC, KRANJ

manufaktura na debelo in drobno.

Predno kupite drugje prepričajte se znova o cenah in izbranih vzorcih prvovrstnih tovarn. — Trgovcem damo najmanjše količine po prvih cenah na debelo.

Stalna zaloga zarezane (falci) navadne zidne opeke polovij in žlebnjakov iz Karlovske tovarne glinene robe se nahaja pri

EKONOM osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Kolodvorska ulica šte. 7.

Pri vagonem odjemu znatno nižje cene franko postaja Ilovac (pri Karlovcu).

Zahtevajte cenike in vzorce!

Priporočamo trdko

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra nasip št. 7

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, belega in ružjavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

la modro galico

znamke Johannisthal, nemške kakovosti, 98/99%, garantirano v egaliziranih sodih po 100, 250 in 300 kg po Dinarijev 9.40 za kg franko Ljubljana. dobiš vedno le pri trdku Stanko Floriančič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35.

rodam hišo s pritlikinami in posostvo, na katerem se preredi 10 goveje živine in do 6 prašičev. Cena po dogovoru. — Anton Ambrož, Zavrh št. 8, pošta Borovnica.

rodam večji kup dobrega konjskega gnoja. Rud. Pušnik, Ljubljana, Rimska c. šte. 9.

Ceno se prodaja

hiša, gospodarsko poslopije in 8 orolov zemljišča na Budinjaku (Sv. Petka) 3 ure od Kostanjevice. — Kupci naj se obrnejo na naslov: Publicitas d. d., oglasni zavod, Zagreb. Gunduličeva ul. 11, pod št. „Za 2160“.

GUMI

za

cepljenje trt

prodaja po najnižji ceni

EKONOM

osrednja gospodarska

zadruga v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Kolodvorska ul. 7.

Prvovrstne kose

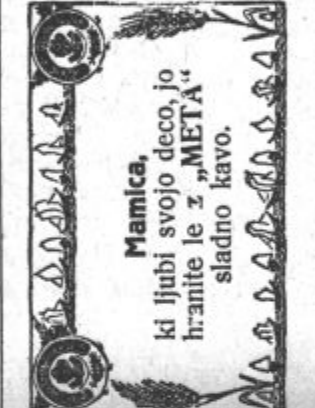
belo brušene in naravno sive 60 cm, 65 cm, 70 cm in brusne kamne nudi po najnižjih cenah

EKONOM

o. z. z.

LJUBLJANA,

Kolodvorska ul. 7.

ELEGANTNO OBLEČENI

Prvovrstno blago uvoženo iz Anglije in Češkoslovaške. — Perilo za gospode v ogromni izbiri. — Vsa oblačila se izdelujejo v lastni režiji in se jamči za solidno delo!

bodete le tedaj, ako si nabavite toalete ali blago najmodernejših vzorcev pri znano solidnem domačem podjetju

Drago Schwab
Ljubljana, Dvorni trg 3.

Tovarniška zaloga prvovrstnega USNJA

se dobi po znižanih cenah pri novo urejeni trdko

L. GERKMAN, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 71 nasproti tovarne Indus (Polak.)

Prodaja se samo na debelo.

Postrežba točna!

Na zahtevo se pošlje cenik!

Jadranska banka d. d. Beograd

Delniška glavnica: **Centrala (začasno) Ljubljana** Rezerve: **Din. 32,515.000**

Podružnice:

Beograd Bled Cavtat Celje	Dubrovnik Ercegnovi Jelsa Jesenice	Korčula Kotor Kranj	Ljubljana Maribor Metković Prevalje	Sarajevo Split Šibenik Zagreb
------------------------------------	---	---------------------------	--	--

Naslov za brzojave: **JADRANSKA**

Amerikanski oddelek — Potniški urad

INOZEMSKA ZASTOPSTVA: ITALIJA: Banca Adriatica, Trst, Opatija, Zadar. AVSTRIJA: Adriatische Bank, Dunaj. JUŽNA AMERIKA: Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir, Puerto Natales.

AFILACIJA: Frank Sakser State Bank, 82 Cortland St. New York City.

Banka ima prvovrstne zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

SINGER šivalni stroji

Na celem svetu znani kot najboljši. Podružnice in zastopstvo v vseh mestih. Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. br. 5 II. kat. Filijala Ljubljana Selenburgova ul. št. 13, Maribor in Novomesto.